

Co se týče potápění, měli bychom s dětmi jednat jako s malými dospělými?

V závislosti na potápěčské výcvikové organizaci nebo zemi se mohou děti od osmi let účastnit úvodních potápěčských aktivit v bazénu nebo ve vhodné uzavřené vodě a od deseti let se mohou účastnit kurzů potápění "junior". I když to samo o sobě není nezbytně problém, rodiče, lékaři vydávající osvědčení o způsobilosti k potápění a instruktoři potápění musí zvážit několik souvisejících aspektů, než umožní malým dětem potápět se.

Důležitá otázka zní následovně: Chce se dítě potápět, nebo to chtějí rodiče, aby se jejich dítě potápělo? Tlak ze strany rodičů bývá dost častý, není to nic zvláštního. Ale důrazně před ním varujeme. Nikdy byste neměli nutit dítě, aby absolvovalo potápěčský kurz, když se cítí nepříjemně nebo se cítí být zavázáno se zúčastnit. Vytváří to totiž velmi nebezpečnou situaci pro všechny.

Dítě musí být lékařsky vyšetřeno a lékař by si měl uvědomovat, že existují následující skutečnosti:

- Vývoj plic do osmi let, kdy průměr dýchacích cest a pružnost nejsou plně vyvinuty.
- Vyšší uzavírací objem plic (objem v plicích, při kterém kolabují nejmenší dýchací cesty, respirační bronchioly).
- Funkční nevyzrállost mechanismu otevírání Eustachovy trubice.
- Problémy s vnitřním uchem/sinusem, které jsou častější u malých dětí a mohou představovat problémy při potápění.
- Přítomnost jakýchkoli problémů s kardiopulmonálním nebo muskuloskeletálním systémem.
- Neúplný vývoj kostí.
- Nepříznivý poměr tělesného povrchu k hmotnosti, který zvyšuje riziko podchlazení.
- Emoční nestability.

A nakonec musí i instruktoři potápění zhodnotit vyspělost dítěte. Důležité jsou následující otázky:

- Je dítě schopno naslouchat, chápat a dodržovat pravidla a interpretovat hypotetické otázky?
- Je dítě schopno porozumět matematickým a fyzikálním zákonům?
- Je dítě schopno rozpoznat a interpretovat strach a vhodně reagovat, když je ve stresu, má strach nebo je frustrováno?
- Dokáže dítě hovořit o problémech, požádat o pomoc a nabídnout pomoc?
- Má dítě schopnost postarat se o sebe a dokáže se postarat o druhé?
- Představuje velikost potápěčského vybavení nějaké problémy, co se týče velikosti a postavy dítěte?
- Je dítě schopno tolerovat zvýšenou termoregulaci/metabolismus? Důležité je uvědomit si, že dítě ztrácí teplo rychleji než dospělý a může být podchlazeno během relativně krátké doby.
- Bude dítě schopno pohodlně vstupovat do vody a vystupovat z vody, když je plně vybaveno, a také zvládat nepříznivé podmínky potápění, jako jsou proudy a vlnobití? Děti prostě nemusí být fyzicky schopné postarat se o sebe nebo o ostatní v souvislosti s mnoha aspekty bezpečného potápění.
- Zvládne dítě stres z podvodního prostředí a je mu ve vodě dobře?

Neexistuje žádný specifický psychotechnický test, který by zhodnotil celkovou schopnost dítěte bezpečně a pohodlně se potápět. Zvažte reakci mnoha dětí na rozptýlení a nutnost koncentrace. Dítě může mít větší smysl pro dobrodružství, ale i nižší povědomí o riziku. Děti používají konkrétní myšlení a jsou méně schopné adekvátně reagovat v situacích, které se liší o těch, které popsali jejich instruktoři.

Potápěčské kurzy s dětmi a pro děti

Jako rodič si chcete být jisti, že instruktor má potřebné znalosti a zkušenosti, když bere vaše dítě do vody; jako instruktor potápění se chcete ujistit, že máte vše potřebné k tomu, abyste postupovali bezpečně.

Potápěčské organizace mají specifické bezpečnostní standardy, ale ty se vztahují hlavně na standardy kurzů pro dospělé s určitými omezeními (limity hloubky) a/nebo speciálními požadavky na potápěčského kolegu. V důsledku toho se děti budou učit ze školicích materiálů vytvořených pro dospělé, proto je důležité, aby byl instruktor schopen vysvětlit určité pojmy a/nebo měl nástroje, které je mohou pomoci vysvětlit dítěti a také jeho rodičům.

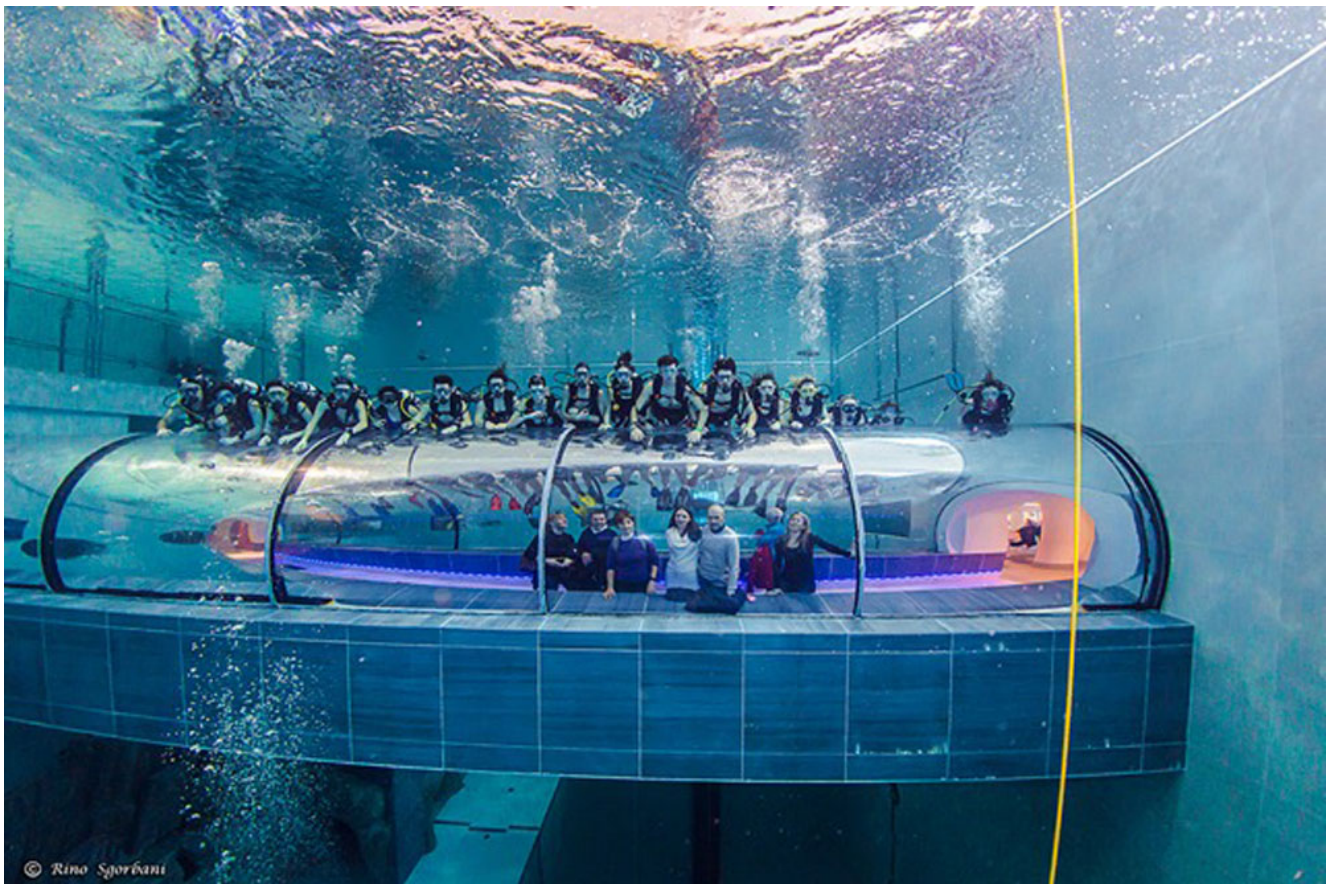
Většina potápěčských organizací nenabízí ani nepožaduje od svých instruktorů další školení pro potápění s dětmi, proto je nutné, aby instruktoři porozuměli mnoha zvláštěm, které platí pro výuku dětí potápět se. Nejde jen o omezení hloubky potápění. Instruktoři by si měli být vědomi odpovědnosti, kterou mají a důkladně se informovat, aby snížili všechna možná rizika.

Potápěčské vybavení pro dospělé může u dítěte způsobit nepohodlí, potíže, stres nebo dokonce paniku. I malé BCD (zařízení pro vyvážení) pro dospělé osobu může být pro dítě příliš velké a vést k tomu, že válec táhne dítě na jednu stranu, což kromě bezpečnostního problému zkazí i zábavu. Instruktor nebo

potápěčské středisko musí mít vybavení pro děti, které zahrnuje:

- Vhodné velikosti BCD.
- Dětské (nízkoprofilové) masky, které se při zaplavení čistí snáze.
- Menší šnorchly: Vzhledem k mrtvému prostoru a potenciálu hromadění CO₂ ve šnorchlech by objem pro děti neměl přesáhnout 150 ml, zatímco pro dospělé může být objem až 230 ml.
- Ploutve s měkkými lopatkami zajistí potřebný pohon, a také pomohou vyhnout se křečím nohou.
- Potápěčský oblek dětské velikosti: Dítě ztrácí teplotu rychleji, takže potápěčský oblek musí dobře padnout a mít vhodnou tloušťku.
- Lehké regulátory s kratšími hadicemi a menšími náustky.
- Malou/lehkou lahev.
- Zátěžový systém: Zvažte použití integrovaného závaží, abyste zabránili jeho sklouznutí z menších boků dětí.

Po kurzu

Mnohé z výše uvedených obav však přetrvávají. Potápěčský kolega dítěte, kterým může být rodič, musí rozumět limitům potápění a plánovat potápěčské výlety do vhodných destinací s ohledem jak na místní podmínky pro potápění, tak i na dostupnost vybavení, které bude dítě potřebovat. Je jasné, že dítě se nebude moci zúčastnit všech typů potápění a kolega musí být kvalifikovaný, zkušený pro plánovaný typ ponoru a musí být fyzicky zdatný. Také si musí být jistý, že se o dítě postará, pomůže mu a dokonce ho i zachrání.

Na závěr: I když můžeme říci, že potápění může být pro děti zábavné i bezpečné, je důležité pochopit, že každý, kdo se podílí na výcviku a na potápění, musí chápat limity a nepovažovat děti pouze za malé dospělé.

O autorovi

Guy Thomas je odborným instruktorem potápění a první pomoci a pracuje na plný úvazek jako ředitel bezpečnostních programů v DAN Europe, kde je zodpovědný za vývoj a implementaci programů v rámci DAN Europe Safety Initiatives. Je také členem speciálního záchranného týmu italského Červeného kříže a působí jako vrtulníkový záchranný plavec/potápěčský zdravotník na palubě vrtulníku SAR italské státní policie.

Překladatel: [Klement Hartinger](#)